

Hejtman Netolický: Letošní rok byl z pohledu krajských investic rekordní

20.12.2024 - | Krajský úřad Pardubického kraje

Rok 2024 byl v Pardubickém kraji ve znamení dokončení největší investice v dějinách, ale také složitého období povodní. Jak vnímá končící rok hejtman Martin Netolický, který v zářijových krajských volbách obhájil mandát a zahájil tak své čtvrté volební období?

Pane hejtmane, byl rok 2024 něčím originálním, výjimečným pro vás?

Rok 2024 bych rozdělil na dvě části. V té první polovině jsme otevírali největší investici, kterou vůbec Pardubický kraj ve své historii realizoval, a to byl pavilon urgentních oborů v Pardubické nemocnici. Zároveň jsme otevřeli dva důležité obchvaty, které jsme budovali jako přivaděče na dálnici D35. To jsou stavby, které jsou opravdu mimořádné, a to i s ohledem na krajský rozpočet. Lze říci, že jsme v roce 2024 z pohledu investic sklízeli to, co jsme zaseli v předchozích obdobích.

Ve druhé polovině roku potkaly kromě krajských voleb náš kraj povodně, i když jsem velmi rád, že rozsah škod nebyl takový, jako na příklad na Moravě či ve Slezsku.

Zmínil jste největší investici kraje, kterou je pavilon s centrálním urgentním příjmem v Pardubické nemocnici za 2,3 miliardy korun. Cesta k této stavbě však nebyla vůbec snadná...

Samotné projektování takto rozsáhlé stavby je poměrně náročné, protože Pardubický kraj je veřejným vlastníkem a v té chvíli se do projektování zapojí velmi mnoho lidí a je poměrně náročné usměrnit diskuzi, co vlastně takový urgentní příjem samotný, ale i navazující obory má obsahovat, jaké mají být dispozice. Samozřejmě to bývá tak, že diskuze je bohatá zejména proto, že účastníci těchto debat nejsou těmi, kdo výsledné dílo platí. Proto jsme museli vyvážit celou diskuzi tak, aby Pardubický kraj, který je dlouhodobě podfinancovaný z hlediska celkového nastavení systému přerozdělení daní pro kraje, takto velkou investici zvládl. Naštěstí se nám podařilo díky velmi dobré připravenosti využít šance z finančních prostředků Evropské unie. Přestože celá investice vyšla na více jak 2,3 miliardy korun včetně vybavení, tak jsme využili půl miliardy z programu REACT EU, tedy unijních prostředků pro postkoronavirové období. Tyto peníze nám významným způsobem pomohly, takže jsme se jako kraj nemuseli ani nijak dramaticky zadlužit. Nicméně pavilonem urgentních oborů naše záměry v Pardubické nemocnici nekončí a určitě budeme chtít pokračovat dál. V nejbližší době se jedná například o vybudování propojovacího koridoru, ale také přeměny dalších objektů.

Velkým tématem je stavba dálnice D35 a budování přivaděčů. Dálnice je stavbou státu, jaká je tedy role kraje?

V roce 2017 jsme na sebe převzali za stát jeden úkol, který se nám několikrát vrátil v negativním slova smyslu, protože jsme na sebe převzali výstavbu přivaděčů k dálnici D35 s tím, že je to pomoc při realizaci poměrně náročné infrastrukturní stavby. Nejde jen o dálnici samotnou, ale jde i o navazující stavby. Protože jsme chtěli být aktivní, tak jsme na sebe převzali zodpovědnost za přivaděče. Bohužel stát nám nepomohl legislativou pro urychlení výkupů pozemků a následně jsme slyšeli, že nestíháme termíny. Myslím si, že jsme stavby nakonec zvládli na české podmínky poměrně dobře, protože v roce 2017 byly přivaděče pouze čarami na mapě a v současné době máme v západní části prakticky vše dokončeno až na jednu výjimku, kde je opravdu majetkoprávní výkup velmi komplikovaný.

V září postihly Českou republiku velmi silné povodně, které se dotkly také Pardubického kraje. Během nich jste si mohli opět prověřit připravenost záchranných složek a otestovat spolupráci starostů obcí a kraje. Jak to z vašeho pohledu dopadlo,

Spolupráce všech zapojených složek a organizací byla příkladná. Povodně roku 2024 byly výjimečné v tom, že když jsme se dozvěděli o matematických modelech Českého hydrometeorologického ústavu, tak okamžitě celý systém sepnul a začal fungovat. Část veřejnosti to bohužel brala tak, že máme před krajskými volbami a chceme se předvádět. Během několika dnů se ukázalo, že předpovědní modely byly velmi přesné, za což se sluší ČHMÚ znovu poděkovat. To, že některé úhrny srážek nebyly v daném území takové, jak bylo předpokládáno, za to můžeme být vděční, protože když jsme viděli některé modely, pro některé části našeho kraje, tak byly až hrozné. Jednotlivé složky pracovaly opravdu skvěle, a to včetně dobrovolných hasičů, ale i dalších různých neziskových organizací. Pardubický kraj naštěstí z hlediska povodňové vlny nedopadl ve srovnání s Moravou a Slezskem tak špatně.

Pardubický kraj dlouhodobě bojuje za změnu rozpočtového určení daní. V jaké fázi je nyní vaše snaha a má vůbec naději na úspěch?

Naše šance na úspěch kolísají, protože jsme naděje vkládali především do kompromisního řešení, na kterém se dohodly české a moravské kraje. Jedná se o to, že výpočet podílu sdílených daní pro jednotlivé kraje bude konečně stanovený podle jasných kritérií a ne pouze neměním se procentem, což je velmi nespravedlivé, protože nezohledňuje změny například v počtu obyvatel, ale celou řadu dalších věcí. A to například, zda kraj má nebo nemá krajskou nemocnici nebo mu tuto oblast saturuje státní fakultní nemocnice. Když porovnáme příjmy krajů srovnatelných s naším Pardubickým krajem z hlediska velikosti, tak například Královéhradecký kraj, který je téměř stejně velký, má o miliardu korun ročně více. Kraj Vysočina má pak až o dvě miliardy korun ročně více. To se samozřejmě projevuje například na silniční infrastruktuře a opravách silnic. I když investujeme rekordní částky, v letošním roce téměř tři miliardy korun, tak stále nejsme schopni opravit takové množství komunikací, jaké bychom si představovali. Nicméně i přes tuto nespravedlnost jsou naše investiční výdaje poměrně vysoké, protože se snažíme využívat všech možností pro získání vnějších zdrojů, a to jak z evropských, tak národních dotačních programů. V tomto se na přepočet obyvatel řadíme mezi nejlepší kraje.

O Pardubickém kraji se dlouhodobě tvrdí, že je málo navštěvovaný. Zlepšuje se situace i s ohledem na nové turistické atraktivity?

Je pravdou, že ve statistikách přenocování jsme dlouhodobě obsazovali nižší pozice, protože tyto statistiky vychází dominantně z počtu oficiálních přenocování turistů. To znamená, že nezohledňují celkovou návštěvnost, ale pouze ty, kteří se v daném kraji ubytují. Nicméně je nutné vždy při čtení těchto statistik brát v potaz, že kraj není vlastníkem ubytovacích kapacit ani je nemůže budovat. Obecně máme v regionu spíše menší ubytovací zařízení, často soukromá, která se do těchto statistik ani nepočítají. Vždy se snažím odpovědi na podobné dotazy zjednodušovat tím, že nemáme Niagarské vodopády, Karlštejn nebo nejsme Praha, Karlovy Vary či Český Krumlov. Na druhou stranu náš kraj má turistům ve všech svých částech co nabídnout a některé lokality se i díky podpoře kraje podařilo z hlediska cestovního ruchu výrazně posunout. Tento posun se začíná projevovat například tím, že oblast Králícka by možná v dalším programovém období Evropské unie již nebyla zařazena mezi hospodářsky slabé regiony, což je do jisté míry velký úspěch. My dlouhodobě usilujeme o to, aby se postupně periferní regiony po všech stránkách zvedaly.

Z pohledu cestovního ruchu a kultury se nyní velmi mluví o proměně Automatických mlýnů v Pardubicích. Je to společná investice kraje, města, soukromého subjektu, a to za přispění Evropských fondů. Jak tuto proměnu hodnotíte?

Investice do Winternitzových automatických mlýnů v Pardubicích patří mezi počiny, které jsou širokou veřejností velmi kladně přijímané. A troufám si říci, že jsou věhlasné po celé republice, ale jezdí se na ně dívat i zahraniční turisté a odborníci. Na druhou stranu tím, že se jedná o společný projekt několika subjektů, tak se vždy hledá kompromis, a to především pokud jde o další provoz a fungování areálu. Z tohoto důvodu máme uzavřené memorandum a já pevně věřím, že spolupráce bude do dalších let funkční, vyvážená a především ku prospěchu celé unikátní oblasti, jejíž součástí je naše Gočárova galerie.

Hovořili jsme o některých dokončených investicích roku 2024. Co kraj po této stránce čeká v roce příštím?

V tuto chvíli především čekáme, jak z hlediska daňových příjmů dopadne rok 2024, protože to je základní předpoklad, abychom věděli, co si budeme moci dovolit v příštím roce. Přestože máme rozpočet kraje na rok 2025 schválený, tak jsme připraveni posílení rozpočtu z daňového inkasa roku 2024 využít dominantně na investice. Z hlediska dokončovaných investic se jedná především o dokončení rekonstrukce Wonkova mostu v Pardubicích, což je z hlediska dopravní zátěže velmi strategické místo pro zajištění plynulosti dopravy v krajském městě. Dále je to zahájení výstavby nového mostu v Řečanech nad Labem, příprava a předpokládám, že i realizace první etapy modernizace Svitavské nemocnice, protože je to velmi významná spádová nemocnice a zdejší lůžková část je poměrně zastaralá a pro moderní medicínu nedůstojná. Zabýváme se také budováním nových výjezdových základen zdravotnické záchranné služby, a to dokončení staveb v Litomyšli a ve Svitavách či přípravou na vybudování nové základny v České Třebové. Dále předpokládáme, že se nám v příštím roce podaří výrazně posunout v realizaci přivaděče na D35 v oblasti Černé za Bory v návaznost na již dokončený obchvat Dašic, protože se jedná o klíčovou stavbu z hlediska napojení krajského města na dálnici D35. Práce nás čeká hodně, vizí máme spoustu, a to nejen pro rok 2025.

Jaký čekáte rok 2025?

Rok to bude zcela jistě zajímavý, protože Českou republiku čekají parlamentní volby a již bezprostředně po krajských volbách jsem zaznamenal, že se politické strany a hnutí začínají vzájemně vymezovat. Já to sleduji zpovzdálí, protože se cítím být regionálním politikem a musím říci, že demagogie a populismus z jedné i druhé strany je až překvapivý. V některých případech jsem to nečekal, takže uvidíme, jak se celá situace vyvine. Nicméně já se plně soustředím na práci pro náš region.

<https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/127368/hejtman-netolicky-letosni-rok-byl-z-pohledu-krajskych-investic-rekordni>